

I. Ideas of novelty in the poetics of antiquity

1. The pride of authors

Κύρνε, σοφίζομένωι μὲν ἐμοὶ σφρηγῖς ἐπικείσθω
τοῖσδ' ἔπεισιν, λήσει δ' οὐποτε κλεπτόμενα, 20
οὐδέ τις ἀλλάξει κάκιον τοῦσθλοῦ παρεόντος·
ᾧδε δὲ πᾶς τις ἐρεῖ· 'Θεύγνιδός ἐστιν ἔπη
τοῦ Μεγαρέως· πάντα δὲ κατ' ἀνθρώπους ὀνομαστός.'

2. The idea of originality in Callimachean aesthetics

Aitia .

.....]...ἀοιδέ, τὸ μὲν θύος ὅττι πάχιστον
θρέψαι, τῆ ὕσαν δ' ὠγαθὲ λεπταλέην·
πρὸς δέ σε] καὶ τόδ' ἄνωγα, τὰ μὴ πατέουσιν ἄμαξαι 25
τὰ στεῖβε|ιν, ἑτέρων ἰχνια μὴ καθ' ὀμά
δίφρον ἐλ] ν μηδ' οἶμον ἀνὰ πλατύν, ἀλλὰ κελεύθους
ἀ , εἰ καὶ στε|ι| ἐλάσεις.'

cf. Olympiodoros in Phaedonem 5.4.10 (Phaed. 66b4)

AP.12.43 (= Kallimachos 28)

Ἐχθαίρω τὸ ποίημα τὸ κυκλικόν, οὐδὲ κελεύθῳ
χαίρω, τίς πολλοὺς ᾧδε καὶ ᾧδε φέρει
μισέω καὶ περιφοίτον ἐρώμενον, οὐδ' ἀπὸ κρήνης
πίνω· σικχαίνω πάντα τὰ δημόσια.

cf. Propertius 2.23.1-2:

Cui fugienda fuit indocti semita vulgi,
ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aquast.

Propertius 3.1

1 Callimachi Manes et Coi sacra Philitae,
in vestrum, quaeso, me sinite ire nemus.
primus ego ingredior puro de fonte sacerdos
Itala per Graios orgia ferre choro. .-----
11 et mecum in curru parvi vectantur Amores -----
14 quid frustra immissis mecum certatis habenis?
non datur ad Musas currere lata via. -----
17. sed, quod pace legas, opus hoc de monte Sororum
detulit intacta pagina nostra via.

Propertius 3.3

Visus eram molli recubans Heliconis in umbra,
Bellerophonteï qua fluit umor equi,
reges, Alba, tuos et regum facta tuorum,
tantum operis, nervis hiscere posse meis;
parvaque iam magnis admoram fontibus ora
(unde pater sitiens Ennius ante bibit,
et cecinit Curios fratres et Horatia pila -----
13. cum me Castalia speculans ex arbore Phoebus
sic ait aurata nixus ad antra lyra:
'quid tibi cum tali, demens, est flumine? quis te
carminis heroi tangere iussit opus?

non hinc ulla tibi sperandast fama, Properti:
18 mollia sunt parvis prata terenda rotis;
ut tuus in scamno iactetur saepe libellus, -----
22 non est ingenii cumba gravanda tui.
alter remus aquas alter tibi radat harenas,
tutus eris: medio maxima turba marist.'
25 dixerat, et plectro sedem mihi monstrat eburno,
quo nova muscoso semita facta solost. -----
51. talia Calliope, lymphisque a fonte petitis
ora Philitea nostra rigavit aqua.

Propertius 4.6

1 Sacra facit vates: sint ora faventia sacris,-----
6 certa Philiteis certet Romana corymbis,
spargite me lymphis, carmenque recentibus aris
tibia Mygdoniis libet eburna cadis.
ite procul fraudes, alio sint aere noxae:
10 pura novum vati laurea mollit iter.

Horatius 3.1.1-4

Odi profanum volgus et arceo.
favete linguis: carmina non prius
audita Musarum sacerdos
virginibus puerisque canto.

Plinius, Naturalis Historia 1.14

praeterea iter est non trita auctoribus via nec qua peregrinari animus expetat. nemo apud nos qui idem temptaverit, nemo apud Graecos, qui unus omnia ea tractaverit. magna pars studiorum amoenitates quaerimus; quae vero tractata ab aliis dicuntur inmensae subtilitatis, obscuris rerum tenebris premuntur. ante omnia attingenda quae Graeci τῆς ἐγκυκλιου παιδειας vocant, et tamen ignota aut incerta ingeniis facta; alia vero ita multis prodita, ut in fastidium sint adducta.

cf. Alberto Avogradi, de magnificentiae... Cosmi Medicis (Lami, deliciae erudit.)

atque novas laudat musas, nova carmina spectans
dicit habet faciles haec nova musa modos

Neolatina Dorpatensia, ed. Viiding, Orion 1635-20

Adr: Andreas Virginius – Aut: Joachimus Burchardt

En! novus Arctois oritur nunc Phosphorus oris,
Et nova diffundunt sydera ab axe iubar.
Cedite vos tenebrae; lux orta est: cedite agrestes
Divae; Livoni dant Heliconam novum.-----

Neolatina Dorpatensia, ed. Viiding, Orion 1637-66.

Adr: multi – Aut: Petrus Langius DEDICATIO

5 Vos *Gravitate Viri Praestantes, Vosque beata*
Ornati Juvenes cognitione rei;
Accipitote novae facilesque bonique Camoenae
Hoc scriptum: Musae mente favete meae.

II. The pleasure of remake

a. DL.1.61 (Solon)

γονέας αἰδοῦ. φασὶ δ' αὐτὸν καὶ Μιμνέρμου γράψαντος (Diehl 6),

Mimnermos 11 GP

αἶ γὰρ ἄτερ νοῦσων τε καὶ ἀργαλέων μελεδωνέων

ἔξηκονταέτη μοῖρα κίχοι θανάτου,

ἐπιτιμῶντα αὐτῷ εἰπεῖν (Diehl 22, 1 – 4).

Solon 26 G-P

ἄλλ' εἴ μοι κἄν νῦν ἔτι πείσειαι, ἔξελε τοῦτον·

μηδὲ μέγαιρ' ὅτι σεῦ τοῖον ἐπεφρασάμην·

καὶ μεταποίησον, Λιγυαστάδη, ᾧδε δ' ἄειδε·

ὀγδωκονταέτη μοῖρα κίχοι θανάτου.

b. Athenaios, Deipnosophistai 10, Kaibel 35. 37:

ἐν δὲ ταῖς εὐφρόναις ·

Alkaios 332 LP

νῦν χροῖ μεθύσθην καὶ τινα πρὸς βίαν

πώνην, ἐπειδὴ κάτθανε Μυρσίλος.

Horatius, Carmina 1.37.1-4:

Nunc est bibendum, nunc pede libero

pulsanda tellus, nunc Saliaribus

ornare pulvinar deorum

tempus erat dapibus, sodales.

... cf. C. Caesius Bassus, De Metris, fr6, 407: hoc quoque carminis genus ab **Alcae**o lyricus noster accepit.

c. <**Harpocr.**> p. 85, 14: Ἔργα νέων. τοῦτο καὶ Ὑπερίδης ἐν τῷ κατ' Αὐτοκλέους Ἡσιόδου φησὶν εἶναι. παροιμία τις ἐστίν, ἣν ἀνέγραψε καὶ Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς οὕτως ἔχουσάν· <Ἔργα νέων, βουλαὶ δὲ μέσων, εὐχαὶ δὲ γερόντων>.

P. Ovidius Naso. Epistulae ex Ponto 1, 4 (VXORI)

Iam mihi deterior canis aspergitur aetas

iamque meos uultus ruga senilis arat,

iam uigor et quasso languent in corpore uires

nec iuueni lusus qui placuere iuuant

nec, si me subito uideas, agnoscere possis,

aetatis facta est tanta ruina meae.

Neolatina Dorpatensia, ed. Viiding, Orion, 1632-18.

Adr: Petrus Turdinus – Aut: Georgius Mancelius

Pie docto et docte pio / Dn. RESPONDENTI.

Ἔργα νέων nosti quae sint, *doctissime PETRE,*

gnaviter hinc saxum volvis utraque manu.

Nempe *animi nescit mutare iuuenta vigorem,*

NEC CADAT IN MENTEM TANTA RUINA TUAM!

5 Macte nova virtute, sacro invigilato labori,

jam dudum tibi sunt praemia parta polo.

Neolatina Dorpatensia, ed. Viiding, Orion 1647- 48.

Adr: Ericus Andreae Holstenius – Aut: Nicolaus Ahasveri

Mopsus et Philomusus.

M. Ecce novus scandit Musarum culmina Mysta.

P. Scandat: Nam nitidae est Mysta sacer Sophiae.

M. Romanusne satu? P. Non sanguine, at ore. M. quis ortum

Vendicat egregium? P. Svetica terra sibi.

5 M. Quid facit, ut scandat? P. virtus. M. et praeterea quid?

Tinctum Gorgoneo rite liquore caput.

M. Quo Praeses dono Mystae caput ornat Apollo?

P. Florenti lauru, quae sine fine viret.

M. Nomine quo gaudet Mysta hic? P. HOLSTENIUS M. estne

10 Wesmannus genere? P. Est. M. Munera nonne feram?

P. Fer. M. quae? M. Vota; M. Sat est: Praeas modo, non remanebo,

P. Felix faustus honor! M. Sit, precor, HOLSTENIO.

Honoris et amoris ergo scripsit Nicolaus Ahasveri.

Anthologia Palatina, 7.163 (Leonidas)

Τίς τίνος εὔσα, γύναι, Παρίην ὑπὸ κίονα κεῖσαι; –

“Πρηξὼ Καλλιτέλεως.” – Καὶ ποδαπή; – “Σαμίη.” –

Τίς δέ σε καὶ κτερέϊξε; – “Θεόκριτος, ᾧ με γονῆες

ἐξέδοσαν.” – Θνήσκεις δ' ἐκ τίνος; – “Ἐκ τοκετοῦ.” –

Εὔσα πόσων ἐτέων; – “Δύο κείκοσιν.” – Ἥ ῥά γ' ἄτεκνος; –

“Οὐκ, ἀλλὰ τριετῆ Καλλιτέλην ἔλιπον.” –

Ζῶοι σοι κείνός γε καὶ ἐς βαθὺ γῆρας ἴκοιτο. –

“Καὶ σοί, ξεῖνε, πόροι πάντα Τύχη τὰ καλά.”

AP 7.164 Antipatros

Φράζε, γύναι, γενεήν, ὄνομα, χθόνα. – “Καλλιτέλης μὲν

ὁ σπείρας, Πρηξὼ δ' οὔνομα, γῆ δὲ Σάμος.” –

Σᾶμα δὲ τίς τόδ' ἔχωσε; – “Θεόκριτος, ὁ πρὶν ἄθικτα

ἀμετέρας λύσας ἄμματα παρθενίης.” –

Πῶς δὲ θάνες; – “Λοχίοισιν ἐν ἄλγεσιν.” – Εἰπέ δέ, ποίην

ἦλθες ἐς ἡλικίην. – “Δισσάκις ἐνδεκέτις.” –

Ἥ καὶ ἄπαις; – “Οὐ, ξεῖνε· λέλοιπα γὰρ ἐν νεότητι

Καλλιτέλη, τριετῆ παιδ' ἔτι νηπίαχον.” –

Ἐλθοι ἐς ὀλβίστην πολιὴν τρίχα. – “Καὶ σόν, ὀδίτα,

οὔριον ἰθύνοι πάντα Τύχη βίοτον.”

AP 7.165 Antipatros vel Archias

Εἰπέ, γύναι, τίς ἔφυς. – “Πρηξὼ.” – Τίνος ἔπλεο πατρός; –

“Καλλιτέλεως.” – Πάτρας δ' ἐκ τίνος ἐσσί; – “Σάμου.” –

Μνᾶμα δέ σου τίς ἔτευξε; – “Θεόκριτος, ὅς με σύνευνον

ἤγετο.” – Πῶς δ' ἐδάμης; – “Ἄλγεσιν ἐν λοχίοις.” –

Εἶν ἔτεσιν τίσιν εὔσα; – “Δίς ἐνδεκα.” – Παῖδα δὲ λείπεις; –

“Νηπίαχον τρισσῶν Καλλιτέλην ἐτέων.” –

Ζωῆς τέρμαθ' ἴκοιτο μετ' ἀνδράσι. – “Καὶ σέο δοίη

παντὶ Τύχη βιότῳ τερπνόν, ὀδίτα, τέλος.”

AP 7.524 Kallimachos

Ἥ ῥ' ὑπὸ σοὶ Χαρίδας ἀναπαύεται; – “Εἰ τὸν Ἀρίμμα

τοῦ Κυρηναίου παῖδα λέγεις, ὑπ' ἐμοί." –
Ὡ Χαρίδα, τί τὰ νέρθε; – "Πολὺς σκότος." – Αἶ δ' ἄνοδοι τί; –
"Ψεῦδος." – Ὁ δὲ Πλούτων; – "Μῦθος." – Ἀπωλόμεθα. –
"Οὗτος ἐμὸς λόγος ὑμῖν ἀληθινός· εἰ δὲ τὸν ἠδὺν
βούλει, Πελλαίου βοῦς μέγας εἰν Αἴδη."

AP.7.552 Agathias scholasticus

Ὡ ξένε, τί κλαίεις; – "Διὰ σὸν μόρον." – Οἶσθα, τίς εἰμι; –
"Οὐ μὰ τόν, ἀλλ' ἔμπης οἰκτρὸν ὄρω τὸ τέλος.
ἐσσι δὲ τίς;" – Περίκλεια. – "Τυνὴ τίνος;" – Ἄνδρὸς ἀρίστου,
ρήτορος, ἐξ Ἀσίας, οὖνομα Μεμνονίου. –
"Πῶς δέ σε Βοσπορίη κατέχει κόνις;" – Εἶρεο Μοῖραν,
ἢ μοι τῆλε πάτρης ξεῖνον ἔδωκε τάφον. –
"Παῖδα λίπες;" – Τριέτηρον, ὃς ἐν μεγάροισιν ἀλύων
ἐκδέχεται μαζῶν ἡμετέρων σταγόνα. –
"Αἶθε καλῶς ζῶοι." – Ναί, ναί, φίλος, εὐχεο κείνω,
ὄφρα μοι ἠβήσας δάκρυ φίλον σταλάοι.

III. The value of testimony in rhetoric

1. In ancient theory

Aristoteles, Rhetorica 1375b:

λέγω δὲ παλαιούς μὲν τοὺς τε ποιητὰς καὶ ὄσων ἄλλων γνωρίμων εἰσὶν κρίσεις
φανεραί, οἷον Ἀθηναῖοι Ὀμήρω μαρτυροῖ ἐχρήσαντο περὶ Σαλαμῖνος....

ibid. 1376a

ἔτι καὶ αἱ παροιμίαι, ὥσπερ εἴρηται, μαρτυρία εἰσιν, οἷον εἴ τις συμβουλεύει μὴ
ποιεῖσθαι φίλον γέροντα, τούτω μαρτυρεῖ ἢ παροιμία, μήποτ' εὖ ἔρδειν γέροντα,

Aphthonius, Progymnasmata Volume 10.4

Ἡ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη τῆς χρείας: ἐργάσαιο δὲ αὐτὴν τοῖσδε τοῖς κεφαλαίοις:
ἐγκωμιαστικῶ, παραφραστικῶ, τῶ τῆς αἰτίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβολῆ, παρα-
δείγματι, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπιλόγῳ βραχεῖ.

Aphthonius, Progymnasmata, Vol. 10. 8

Ἡ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη τῆς γνώμης· ἐργάσαιο δ' αὐτὴν τοῖς τῆς χρείας κεφαλαίοις,
ἐγκωμιαστικῶ, παραφραστικῶ, τῶ τῆς αἰτίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβολῆ, παραδείγματι,
μαρτυρία παλαιῶν, ἐπιλόγῳ βραχεῖ.

cf. **Joannes Doxapatres**, Prolegomena in Aphthonii progymnasmata 14.90:

Τινὲς μέντοι καὶ ἀπὸ μυθικῆς τινος ἐξετάσεως καὶ ἀπὸ ποιητικῆς μαρτυρίας καὶ ἀπὸ
ἱστορίας τὴν ῥητορικὴν τῶν ὑφεστώτων ἀποδεικνύουσιν· ἀπὸ μὲν μυθικῆς
ἀποδείξεως λέγοντες, ὡς ἄρτι βουληθεῖς ὁ θεὸς τόνδε τὸν κόσμον διακοσμήσαι
προσέταξε ταῖς περὶ αὐτὸν θεῖαις δυνάμεσιν, ὡς ἂν ἕκαστος κατὰ τὸ ἐπιβάλλον
αὐτῶ μέρος εἰς τὴν τοῦδε τοῦ παντός γένεσιν προσαγάγη· cf. *ibid.*p. 91

Aelius Theon, Progymnasmata p. 103

ἐκ δὲ τῆς τῶν εὐδοκίμων μαρτυρίας, ὅταν ἢ σοφὸν ἢ νομοθέτην ἢ ποιητὴν ἢ ἄλλον τινὰ
τῶν διωνομασμένων λέγωμεν ὁμογνωμονεῖν τῶ ῥηθέντι, οἷον ἐπὶ τῆς προκειμένης
χρείας φήσομεν·

τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
οἷον ἐπ' ἡμᾶρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Quintilianus, *Institutio oratoria*

10.1.49. .... Iam similitudines, amplificationes, exempla, digressus, signa rerum et argumenta ceteraque quae probandi ac refutandi sunt† ita multa ut etiam qui de artibus scripserunt plurima earum 50. rerum testimonia ab hoc poeta petant. Nam epilogus quidem quis umquam poterit illis Priami rogantis Achillem precibus aequari? Quid? in uerbis, sentiis, figuris, dispositione totius operis nonne humani ingenii modum excedit? – ut magni sit uiri uirtutes eius non aemulatione, quod fieri non 56. reformidat. Audire uideor undique congerentis nomina plurimorum poetarum. Quid? Herculis acta non bene Pisandros? Quid? Nicandrum frustra secuti Macer atque Vergilius? Quid? Euphorionem transibimus? Quem nisi probasset Vergilius idem, numquam certe conditorum Chalcidico uersu carminum fecisset in Bucolicis mentionem. Quid? Horatius 57. frustra Tyrtaeum Homero subiungit? Nec sane quisquam est tam procul a cognitione eorum remotus ut non indicem certe ex bibliotheca sumptum transferre in libros suos possit. Nec ignoro igitur quos transeo nec utique damno, ut qui 58. dixerim esse in omnibus utilitatis aliquid. Sed ad illos iam perfectis constitutisque uiribus reuertemur: quod in cenis grandibus saepe facimus, ut cum optimis satiati sumus, uarietas tamen nobis ex uilioribus grata sit. Tunc et elegiam uacabit in manus sumere, cuius princeps habetur Callimachus, secundas confessione plurimorum Philetas 59. occupauit.

2. In early modern school practice

Constitutiones praescriptae Lyceo Regio Rigensi ab Consistorio Pernaviensi anno 1708, f.272: ... In 1. classe exercitia sunt versiones, scrutationes carminum, sententiarum amplificationes, epistola, narrationes, descriptiones, chriae. In: Uppsala UB NORDIN 66 vol. 8 Universitetet i Dorpt, f. 261-275.

Leges Gymnasii Revaliensis (Hansen 1881)

p.21 *exercitia stili extemporanea, declinatio sententiarum*

p.24 *sententias/dicta secundum regulas chriae*

IV. occasional poems/ prose pieces as rhetorical syllogisms

a) DISPUTATIO THEOLOGICA In Caput Quintum a v. 31 usque ad finem, D. EVANGELISTAE IOHANNIS .... PRAESIDE ANDREA VIRGINIO.... Respondente NICOLAO P. RUSSAEO. DORPATI 1642.

Joh. 5. 31.

Ἰωαν. ε.λ'θ.

Ἐν θέσεσίν γε τεαῖς, τινες ἄς ῬΟΥΣΑ ἸΕ Κράτιστε

Ἰσχυρῶς τε καὶ εὐτάκτως νῦν Τύγε διείργεις,

Ἄρτιεπεῖ αὐδῆ Θεοῦ Ἵψιμέδοντος ὁ Υἱεύς

Τοιούτοισιν ἔπεσι βροτοὺς προσέειπεν ἅπαντας·

5 Ἐγράπτα θεορρήτων μαστεύετε θέσφατα βιβλῶν,¹ =Joh.5.39

Ἐὐχὴν ἔχειν κείνησι χρόνου παλιναυξέει κύκλω²

Ἐζωῆν οὐ μινύθουσαι, ἀτὰρ δ' αἰώνιον, ἐσθλήν³

Ἐγμμι δοκεῖτε, καὶ ἐν γραφίδεσσι ἐκείναι³

Ἐμαρτυρίην γε βοῶσιν ἐμὴν ὑποφήτορι μύθω⁴.

¹ Idem Nonn. *Paraphrasis Sancti Evangelii Ioannei* Dem.5.154.

² Cf. Nonn. *Paraphrasis Sancti Evangelii Ioannei* Dem.5.155 ἡσιν ἔχειν ἔλπεσθε χρόνου παλιναυξέει κύκλω.

³ Nonn. *Paraphrasis Sancti Evangelii Ioannei* Dem.5.156 ζωῆν οὐ μινύθουσιν· ἐνὶ γραφίδεσσι δὲ κείναι.

⁴ Nonn. *Paraphrasis Sancti Evangelii Ioannei* Dem.5.157 μαρτυρίην βοῶσιν ἐμὴν ὑποφήτορι μύθω.

- 10 Τούνεκα κῦδος ἔχεις, κλυτὸς ἠδ' εὐνυμος ἔησθα,
Πρὸς διδαχὴν Χριστοῦ, ὅπου εἰν ἀγίησι γραφῆσι
Μαστεύεις πυκινῶς παιήονα ῥήματα θεῖα.
Ἦνί, τὸ λοιπόν, ἐγὼ λιτανεύω παμμεδέοντα,
Ἦφρα τεῖν ἐσθλὴν ἐπιχείρησιν τελέσειε.

τῆς φιλίας καὶ εὐνοίας ἔνεκα, συγχαίρων ἔγραψε
M. Johannes Georgij Gezelius Wesm.

b) SACRIS NUPTIARUM HONORIBUS .... DN. M. JOHANNIS GEORGII GEZELII, ... Conjugium contrahentis cum ..... GERTRUDE, ... GUTHEMII, DORPATI 1643.

- Ἦμμορε μὲν τιμῆς ὅς γ' ἔμμορε γείτονος ἐ<σ>θλοῦ,⁵
Μεῖζονος ἀλλ' ἔτυχεν τιμῆς ἀγαθῆς ἀλόχοιο
Κυρῶν, ἦς (ἦν χρηστή 'στι) γλυκερώτερον οὐδέν.
Γείτονα μὲν καλὸν τίς γ' ἀρνεῖται μέγ' ὄνειαρ⁶
5 Ἦμμεναι, ἐν χαλεποῖς τοῖς δυστυχέουσι μάλιστα;
Τούτου ὅμως δοκίαν παράκοιτις πολλὸν ἀμείνων
Γίνεται, ἦ παρὰ μὲν· μίμνει καλοκάγαθῆ αἰέν
Ἦξ ἀρχῆς καὶ μέσσοθι καὶ μέχρι γήραος οὐδοῦ.
Γειτονέων δ' οὐχ' ὠδὶ χρόνον ξύμπαντα ὀπηδεῖ,
10 Πολλάκις οὐκ ἐπὶ κίνδυνοις μένει ἀλλ' ἀποφεύγει
Ἦντως ἐστὶ θεοῦ δῶρον γαμετὴ παναρίστη,
Καὶ δίδοται αὐτῇ τῷ δ' ἀνδρι φοβουμένῳ αὐτῷ,
Εὐδοκίμης τί ἀκοίτιος ἠδύτερον καὶ ἄρειον;
Ἦνὶ λάχες τε ΚΑΘΗΓΗΤ' Η ΓΕΖΗΛΙΕ Κεδνέ,
15 Τοιούτου δώρου, Γοῦν παμπήδη Νεόνυμφε
Χαῖρέ γε τῷ δώρῳ καὶ τέρπεο σὺν κατὰ θυμόν,
Ἦνδράσιν εἰσέμεναι μὴ πᾶσ' ἔξεστι Κόρινθον⁷.

θεραπείας ὀφειλομένης χάριν ἔγραψε
Ericus E. Harkman / Wesmannus.

c) DISSERTATIO De STUDIO HONORIS..... PRAESIDIO ....OLAI HERMELINI ... submittit CAROLUS UNDEN. West.-Goth: In Auditorio majori Anno MDCXCI. d. Aprilis. DORPAT. Brendeken.

Pereximie Dne: CAROLE UNDEEN, Conterranee Singulariter dilecte.

- Πρέπει τοὺς ἀνθρώπους, λόγον τε καὶ διάνοιαν λελογχότας ἅμα τε τὴν πολιτείαν κατὰ τὸ δυνατόν ὠφελεῖν, καὶ τῆς ἐκ τῆς ἀρετῆς, καὶ τῶν σπουδαίων τρόπων δόξης τε καὶ εὐ-
5 δαιμονίας ὀρέγεσθαι, οὐ δὴ διὰ ῥαθυμίας καὶ τοῦ ὀκνου, ἦ γε τὰ πάντα δύσκολά ἐστι καὶ χαλεπά, ἀλλὰ διὰ φιλοπονίας καὶ μελέτης ἦ ἅπαντα ῥάδια καὶ δυνατά 'στι.
ἀληθῶς γὰρ Σενήκης⁸: οὐδαμῶς τῷ νῶ ἀρετῇ εἰ μὴ πεπαι
10 δευμένῳ συμβαίνει. Καὶ γὰρ ἐν τούτοις τοῖς ἀνθρώποις καὶ σεαυτὸν εἶναι, φίλε τιμιώτατε, τοῦτῳ τῷ παρόντι σημείῳ τῆς σαυτοῦ μελέτης ἱκανῶς ἐφάνέρωσας, ἐν ᾧ μὲν τὸ περὶ τὴν τιμὴν σπουδάζειν ἐπαινεῖς, καὶ τοὺς ἑαυτῆς ἀντιποιουμένους

⁵ Cf. Hes. Op.347 Ἦμμορέ τοι τιμῆς ὅς γ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ.

⁶ Cf. Hes. Op.346 πῆμα κακὸς γείτων, ὅσπον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ.

⁷ Horatii Ep.1.17.36 *non cuivis homini contingit adire Corinthum*, cf. *Nuptiarum solemnitati, ... Dn. M. Erii zur Beecken... Elisabetham zur Telte ... Anno 1642. Revaliae. Epithalamium Martini Henschelii v.11. Paucis duntaxat contigit adire Corinthum. Ad exempla graeca Horatii cf. e.g. Zenob. Soph. Epit. Cent.5.37.1 Οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθον ἔστ' ὁ πλοῦς, idem Str.8.6.20, 12.3.36 et alii.*

⁸ Σενέκας apud antiq. Ad sententiam cf. Sen. *Epistulae morales* 90.46.6: *virtus non contigit animo nisi instituto et edocto et ad summum adsidua exercitatione perdocto.*

15 ἐπανορθοῖς. Ὅσης δὲ τοῦτο σπουδῆς αἰτήσειεν, ὅσων τε χολῶν καὶ πόνων χρειᾶν
σχοίη, αὐτὸ τὸ ἔργον δηλοῖ. Ὅταν δὲ ἡ σοφία μόνη τῶν κτημάτων ἀθάνατον, αἰτίος σοι
μέλλω εἶναι τοῦ ἐπὶ τούτοις ἀξιεπαίνως παραμεῖναι, καὶ ἐπὶ τούτῳ
20 τῷ θεμελίῳ τῶν ἀγαθῶν ἠθῶν, καὶ τῶν ἐπιστημῶν οὕτως ἐποικοδομεῖν, ἵνα τοῖς
τοῦ πατρός σου τοῦ μακαρίτου ἐπιτηδεύμασιν ἐφάμιλλος γενήσῃ. Τὸ κατ' ἐμέ, ταύτης
τῆς εὐφυΐας σου καὶ ἐγχειρήματος συγχαίρω σοι σφόδρα, ἐπιθυμῶν,
25 ὥσπερ τὸ παρόν, οὕτω καὶ τὸ μέλλον εὖ τιθέναί δύναιο. Εὐχομαι τε τῷ θεῷ
εὐτυχεῖς ποιῆσαι πάντας τοὺς πόνους σου, καὶ τάγ' ἄξια ἄθλα, εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον
ἐπιδοῦναι, εἰς τὴν ἑαυτοῦ δόξαν, ὠφέλημά τε τῆς ἐκκλησίας, καὶ
30 τὴν σεαυτοῦ εὐχρηστίαν, ἔρῳωσο.

φιλίας ἔνεκα ἔγραψα
L.J.Lechander W.Gothus

d) Χριστογνωσία, Carmine Graeco descripta, ... pronunciata à PETRO GOETSCHENIO... Dorpat 1633

ΘΔ' Η ΠΡΟΣΦΩΝΗΤΙΚ' Η

στροφὴ α. κώ. ιε.

Λόγον οὐ ῥα ψεύδει τέγξω⁹
ἐμόν, ἀλλ' ἔτυμον,
ὥς με νῦν κελεύει
ἐνὶ στήθεσι θυμός, καταλέξω.

5 Μέλος τόδε τεῦ ἀγαυόν,
Φῶς κλεινός, ἔπαξας κατὰ / κόσμον / τοῦ Χριστοῦ παρ σωτηρίου τᾶς /
γνώσεος, θαλάμου / καθὼς θαητὸν οἶκον. /
10 τέκτων καλὸς κίονας χρυσέας / τῷ ἐῦκτιμένῳ ὑποτιθεῖς / προθύρῳ τεύχει,
πρόσωπον ἔρ/ γου ἀρχομένου γάρ / ἔχρηθ' ἔμεν ἀγλαόν, 15 ὅπως
ἔπραξας·

ἀντιστροφὴ κώ. ιε.

Θεοῦ ἔμμεν υἱέ' Ἰησοῦν/ σάφα μουννογενᾶ / ἠδ' ἐοῦ γονῆος / ἐνὶ κόλπῳ ἐόντ'
αἰὲν ἀπάντων 20 ἄρ' οὐρανίων τε κτίστην / καὶ τῶν χθονίων θαυμάσιον, καί/
συλληφθέντ' ἐξ ἱεροῦ ἀλαθῶς / πνεύματος, Μαρίας / τε μὴ βροτῶ μιγείσας
25 ἐκ παρθένου ἀνδρὶ ἀγνῶς τε τε/ χθέντα, πανδύνατον, καὶ ἄμετρον,/
καὶ ἀνέγκλητον, παθόντα, σταυ/ ρωθέντα, θανόντα / ὑπὲρ μερόπων βροτῶν
30 κακῶν ἀπάντων /

ἐπωδὸς κώ. ιβ.

ἐκ τᾶς κραδίας ἀπάσας/ ὅς καθαρᾶς τε πιστεύ/ ση, ἐν χορῶ ἄρ' ὀλβίων
τοῦ αἰωνίου βίου / 35 μέτοχον ἐκ γραφᾶν γε διδάσκεις / θείαν μιν ἐσόμενον /
εὖ καὶ ἐπισταμένως. Νῦν / φῶς κυδάλιμ' ἐς σεόθεν/ ἀθροίσεις φίλον κάρα
40 σαφῶς μέγα κλέος ἀ/ θανάτον τ' ὄνυμα, ἠδέ ποτε / θεῷ ῥα παρέσει.

Scripta ab Henrico Vogelmanno

⁹ Cf. Pi. Ol. 4.17 οὐ ψεύδει τέγξω λόγον.